

Zahraniční obchod s ICT službami

Metodika

Definice a vymezení ICT služeb

Služby v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále jen **ICT služby**) jsou definovány jako služby, jejichž hlavní funkcí je uskutečnění nebo umožnění komunikace nebo zpracování informací, včetně jejich záznamu, přenosu a zobrazení elektronickou cestou (OECD, 2009).

V rámci statistiky zahraničního obchodu jsou ICT služby vymezeny podle **Rozšířené mezinárodní klasifikace služeb v platební bilanci (EBOPS 2010)**, která poskytuje detailnější členění jednotlivých kategorií služeb definovaných v rámci šestého vydání **Manuálu k sestavení platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí (BPM6)**.

Do oblasti ICT služeb jsou zařazeny následující **tři položky** klasifikace EBOPS spadající pod hlavní kategorii **Telekomunikační, počítačové a informační služby (SI)**:

1. **Telekomunikační služby**
2. **Počítačové služby a**
3. **Informační a datové služby.**

1) **Telekomunikační služby (kód SI1)** zahrnují především transakce mezi českými a zahraničními komunikačními operátory za **mezinárodní hovory**. Platby, které obdrží český operátor od zahraničního za zprostředkování mezinárodního hovoru, představují vývoz, dovoz představují platby českého operátora zahraničnímu operátorovi. Mezi telekomunikační služby patří i poplatky za **přístup k internetu, kabelové televizi a dalším počítačovým sítím** včetně poskytování služeb jako je **elektronická pošta, videokonference či šíření audiovizuálního signálu po internetu**.

2) **Počítačové služby (kód SI2)** tvoří následující dvě položky:

- **Počítačový software (kód SI21)** zahrnující **originální počítačový software**, tj. nákup (dovoz) a prodej (vývoz) individuálně přizpůsobeného softwaru a jeho aplikací na zakázku a **ostatní počítačový software**, tj. nákup a prodej standardního softwaru a aplikací dodávaných přes internet. Zahrnuje i nákup (dovoz) a prodeje (vývoz) nosiče s iniciačním kódem nebo dokoupení práv (již dříve nainstalovaný software je přístupný až po dokoupení tohoto kódu či práv), tj. licenční poplatky za autorizované používání počítačových programů. Tj. zahrnuje licenční poplatky vztahující se jen na používání softwaru, nikoliv na jeho kopírování a distribuování.
- **Ostatní počítačové služby (kód SI22)** zahrnující poradenské služby v oblasti technického (hardware) a programového (software) vybavení počítačů a dále údržba a oprava tohoto vybavení.

Poznámky: Software, který není upraven na míru konkrétnímu zákazníkovi (např. operační systémy, kancelářské balíky nebo antivirové programy), dodávaný jako součást nakoupeného hardwarového vybavení nebo i samostatně se považuje za zboží a vykazuje se ve statistice zahraničního obchodu se zbožím, tj. **nezahrnuje se do zahraničního obchodu s počítačovými službami**.

Součástí počítačových služeb nejsou licenční poplatky za právo šířit a distribuovat počítačový software, které spadají pod kód SH Poplatky za užití duševního vlastnictví (IPP) klasifikace EBOPS 2010.

3) **Informační a datové služby (kód SI3)** tvoří následující dvě položky:

- **Služby zpravodajských agentur (kód SI31) a**
- **Ostatní informační a datové služby (kód SI32)** kam patří především **zadávání a zpracování dat** včetně obnovy dat po zhroucení systému, **navrhování a vytváření webových stránek** včetně poskytování na serveru pro umístování webových stránek klientů, správu počítačového vybavení. Mezi tyto služby patří i **hosting**, služby související s **webovými vyhledávacími portály** a ostatní služby spojené se soubory dat.

Zdroj dat

Údaje za **Česko o vývozu a dovozu ICT služeb** pocházejí z dat získaných v rámci **Čtvrtletního zjišťování o vývozu a dovozu služeb ZO 1-04**, které ve věcné a teritoriální struktuře splňuje požadavky stanovené Eurostatem. Sběr, zpracování a kontrolu vykázaných údajů **provádí Český statistický úřad**. Údaje z tohoto zjišťování slouží primárně pro **statistiku platební bilance ČNB**. Podrobnější informace k tomuto zjišťování a ke statistice platební bilance lze získat zde: <https://csu.gov.cz/zahranicni-obchod-se-sluzbami>

Údaje za **mezinárodní srovnání** pocházejí z datových zdrojů **Eurostatu**. Více zde: [Overview - International trade in services - Eurostat](#)

Upozornění důležitá pro správnou interpretaci dat

V rámci podrobného číselníku služeb používaného při zjišťování ZO 1-04 není hranice u sledovaných kategorií ICT služeb mezi jednotlivými položkami zcela jednoznačná. Tato skutečnost má vliv na interpretaci publikovaných výstupů především v případě podrobného třídění jednotlivých položek ICT služeb.

Při interpretaci údajů o zahraničním obchodu s ICT službami je třeba brát v potaz, že většinu těchto transakcí v Česku uskutečňují podniky v rámci svých nadnárodních skupin podniků. U těchto intra-skupinových operací nelze vždy jednoznačně stanovit, zda vykazované částky zcela odpovídají vynaloženým nákladům za tuto činnost, protože ocenění může být ovlivněno interní cenotvorbou. V důsledku toho může být interpretace těchto údajů částečně zkreslena také tím, že nadnárodní skupiny podniků mohou tyto platby využívat v rámci své strategie daňové optimalizace.

Čtvrtletní zjišťování ZO 1-04 není plošné, ale výběrové. Výběrový soubor tvoří cca 5500 jednotek. Součástí zpracování dat jsou i matematicko-statistické dopočty, kterými se kompenzuje ztráta informací v důsledku non-response.

Čtvrtletní zjišťování ZO 1-04 probíhá pouze u podniků. Z toho důvodu není v datech zahrnut dovoz ICT služeb nakupovaných od zahraničních poskytovatelů přímo domácnostmi. V případě vývozu ICT služeb z Česka zde takové omezení není.

Údaje o zahraničním obchodu s ICT službami jsou publikovány v běžných cenách. Limitujícím faktorem pro srovnatelnost v čase je právě toto ocenění, které dostatečně nezohledňuje inflaci a jejich vývoj v čase.